

Finnország

PATH — 40 000 finn szabadalom 1979 óta.
 Kuka kukin on — Ki kicsoda Finnországban? 4000 személy adataival. A nyomtatott kiadvány online változata.
 SOVEX, SNTL — A faktográfiai adatbank a szovjet külkereskedelmi szervezetekről, termékekről, szabadalmakról és licencekről informál.

Uudet yritykset — A finn betéti társaságokról és a részvénytársaságokról tájékoztató. 10 000 cégre terjed ki, adatai 1984-ig mennek vissza.

/RATZEK, W.: NORDINFO, SCANNET und IANI — Tore zum Informationspotential der nordischen Länder. = Nachrichten für Dokumentation, 40. köt. 2. sz. 1989. p. 113–115./

(Papp István)

MultiPlatter hálózat a Bostoni Egyetemen

A SilverPlatter cég CD-ROM helyi hálózatát — *MultiPlatter* néven — elsőként a Bostoni Egyetem könyvtári rendszerében próbálták ki. Az egyetem (Boston College) általános profilú. (A műszaki tudományokon kívül szinte mindent oktatnak.) Kb. 15 ezer hallgató látogatja. Az online információkeresés itt 1974-ben kezdődött el (NLM, Dialog, Orbit stb.). 1985 óta a felhasználók közvetlen kereséseket is végezhetnek (BRS/After Dark, InfoTrack stb.), a GEAC rendszer pedig 1983 óta érhető el. 1989 végén már a NOTIS-ra való áttérés került napirendre. A CD-ROM-tól azt várták, hogy a legfrekvenciáltabb online szolgáltatások (ERIC, Psychological Abstracts, Sociological Abstracts) helyett ezek optikai lemezes változatát fogják használni, ami nagyrészt meg is valósult. Amellett a CD-ROM új felhasználókat is vonzott, akik most egyéb szolgáltatások iránt is fogékonyabbak.

A *MultiPlatter 1-et* 1987 januárjában vezették be, négy IBM mikroszámítógéppel, négy CD-ROM lejátszóval, vezérlőegységgel. Mindegyik munkaállomáshoz nyomtató is csatlakozott. A SilverPlatter cég hasznos visszajelzéseket kapott a könyvtártól, amelyeket figyelembe vettek a hálózat tervezésében. Egyes adatbázisok (PsycLit, ERIC) túlterheltek voltak, ezek használatát napokkal előre elő kellett jelezni, a régebbi anyag tanulmányozásához gyakran kellett a lemezeket cserélni. Alapítványi támogatással (50 ezer USD) és saját fejlesztéssel (75 ezer), továbbá az IBM-től kapott eszközök segítségével a hálózat 1988 őszén épült ki. A berendezések: IBM PS/2 Model 50 és 70 mikroszámítógépes munkahelyek (30, ill. 60 megabájtos merevlemezzel), Toshiba CD-ROM meghajtók, IBM Quitwriter III típusú nyomtatók. A hálózati szoftver a Novell IPX 2.12 verziója.

Az új rendszerrel kapcsolatos hírverés visszafogott volt, nem akarták, hogy az olvasók megrohanják őket. Az egyetemi lapokban jelentek meg ismertetések, könyvtárlátogatásokat, bemutatókat szerveztek. Ma már a CD-ROM-on való keresést sok tanár is megköveteli. A bevezetés óta már más CD-ROM termékekre is igény támadt, a rendszert bővíteni kellett (Oxford English Dictionary, CIRR, Medline, CINAHL).

A vállalkozást a referenzkönyvtárosok izgalommal, egyben idegenkedéssel fogadták, meg kellett nekik magyarázni, hogy ez csak kísérlet, és fennakadásokkal lehet számolni. (Az első héten többször újra is kellett indítani a rendszert, de rövidesen "beállt", és attól kezdve simán működött.) Ahogy a híre terjedt, egyetemen kívüli használók is érdeklődni kezdtek iránta.

A felhasználói képzés nagy része a helyszínen történik, és 10–15 percet vesz igénybe. A billentyűzet áttekintő ábrája mellett egy útmutató segítette a felhasználókat, újabban pedig oktató videokazettát is készítettek. A BRS/After Dark szolgáltatás kapcsán már volt egy tanfolyamsorozatuk, ez most kibővült.

A tervek között szerepel további munkaállomások és lemezmeghajtók beszerzése, más CD-ROM előállítók (pl. UMI) optikai lemezeinek használata, a használati engedélyek kérdésének rendezése, a használati statisztika automatikus rögzítése, az adatbázisoknak az egyetemi nagyszámítógép közvetítésével való használata, a hallgatók Macintosh személyi számítógépeivel kezelhető változatok, esetleg Macintosh munkaállomások beszerzése.

/GRANT, M. A.—STALKER, J. C.: *The MultiPlatter CD-ROM network at Boston College.* = *Laserdisk Professional*, 2. köt. 5. sz. 1989. 12–18./

(Mándy Gábor)